

INCORPORACIÓ DE SISTEMES DE BONIFICACIÓ DE L'ORDENANÇA FISCAL A NIVELL DOMICILIARI MITJANÇANT L'ÚS DEL MÒBIL

Fraccions a les quals incideix l'actuació

L'actuació té incidència en les fraccions *matèria orgànica, paper-cartró, envasos lleugers, vidre, resta i altres fraccions*.

Categoria a la qual incideix l'actuació

L'actuació té incidència sobre la *recollida selectiva*.

Tipus d'actuació

L'actuació és de *fiscalitat*.

Justificació

El Reial Decret Legislatiu 2/2004, de 5 de març, mitjançant el qual s'aprova el text refós de la Llei Reguladora de les Hisendes Locals, regula els diferents tributs disponibles per part dels ens locals. Aquesta Llei, a l'article 20, ofereix la possibilitat per part dels ens locals d'establir, entre d'altres, taxes per a la prestació de serveis públics de competència local dels quals se'n beneficiïn de mode particular els subjectes passius. Entre aquests serveis públics, d'acord amb l'article 20.4., es troba la recollida de residus sòlids urbans, tractament i eliminació dels mateixos.

Aquest Reial Decret, en l'article 24.4., estableix que els ciutadans poden beneficiar-se de bonificacions de la taxa en funció de la seva situació socioeconòmica. Addicionalment, els ens locals poden definir bonificacions per reconèixer i incentivar bones conductes ambientals, principalment en l'àmbit dels residus.

Descripció

Tot i que la tendència actual és a incloure bonificacions ambientals a les Ordenances Fiscals, les que impliquen l'ús del mòbil com a mecanisme d'identificació dels usuaris que participen a la recollida selectiva són molt poc freqüents. Aquesta és una línia interessant a desenvolupar, amb l'objectiu d'incentivar la participació dels ciutadans en els sistemes de recollida selectiva, tot i mantenir els contenidors oberts.

El primer aspecte a considerar per a la seva implementació és decidir quina tecnologia s'utilitzarà per connectar els contenidors de residus ubicats a la via pública i els *smartphones* dels ciutadans (tecnologia QR, NFC, etc.):

- **Tecnologia QR:** de l'anglès *Quick Response*, és un sistema que permet emmagatzemar informació en una matriu quadrada de punts dissenyada per ser llegida amb la càmera d'un dispositiu intel·ligent.
- **Tecnologia NFC:** de l'anglès *Near Field Communication*, és un sistema de comunicació sense fil integrat en els dispositius intel·ligents que s'utilitza per a múltiples aplicacions, com ara pagar amb targeta de crèdit o dèbit, transferir arxius (documents, fotografies, etc.), entre d'altres.

Seguidament, s'haurà de dissenyar una aplicació per a *smartphones* que permeti als ciutadans registrar l'ús que fan dels contenidors mitjançant la utilització de la tecnologia escollida prèviament (QR, NFC, etc.). Addicionalment, s'hauran de col·locar adhesius/xips QR o NFC a tots els contenidors de residus de la via pública.

El funcionament de l'aplicació a dissenyar per tal de desenvolupar el projecte ha de ser senzill. En aquest sentit, en el cas d'utilitzar la tecnologia QR requerirà que l'usuari, amb l'aplicació oberta, s'aproximi el seu dispositiu mòbil al codi QR instal·lat al contenidor, amb l'objectiu de demostrar la seva participació en la recollida selectiva i identificar la fracció, l'hora i la posició GPS de l'entrega dels residus, dades que s'han d'enviar automàticament a un servidor de l'ens local. Per altra banda, en el cas d'utilitzar la tecnologia NFC, la identificació de l'usuari es pot realitzar sense la necessitat d'obrir l'aplicació en qüestió, registrant les mateixes dades que en cas de la tecnologia QR.

Addicionalment, cal destacar que l'aplicació mòbil es pot utilitzar per mostrar missatges de caràcter sensibilitzador, consultar l'històric de lectures efectuades i els descomptes obtinguts, disposar d'una safata per a la recepció de missatges, possibilitar la comunicació d'incidències, oferir informació dels serveis i horaris, entre d'altres.

Per evitar la picaresca dels ciutadans per tal d'aconseguir les bonificacions, es recomana que les dades del nombre d'accessos als contenidors es comparin amb les d'un ciutadà tipus, evitant així possibles frauds. En aquest sentit, es recomana definir unes normes relacionades amb la freqüència d'entrega dels residus, les quals els usuaris hagin de complir per tal d'aconseguir els descomptes de la taxa. Addicionalment, es recomana incloure a l'Ordenança Fiscal un text que possibiliti, en cas que l'ens local ho consideri necessari, l'entrada d'un educador ambiental a la llar de l'usuari sol·licitant de la bonificació per verificar que realitza correctament la separació dels residus generats.

Finalment, es recomana realitzar una campanya de comunicació per donar a conèixer la iniciativa i, destacar que per tal que la iniciativa sigui inclusiva, fins i tot per aquells ciutadans que no disposen de dispositius intel·ligents, s'ha d'habilitar un sistema de bonificació complementari al proposat. Una possibilitat és habilitar un sistema de bonificació subjecte a una inspecció tècnica de residus.

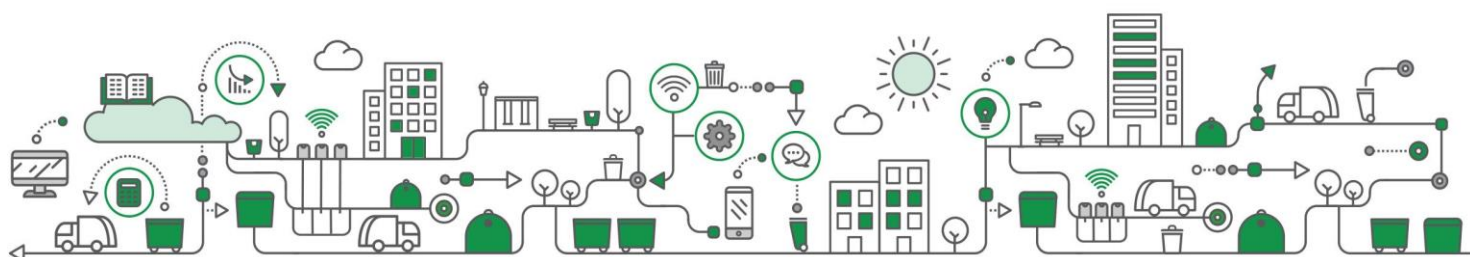
Zona d'implementació recomanada

L'actuació es pot desenvolupar en qualsevol tipus de municipi amb recollida de residus municipals mitjançant contenidors.

Mitjans necessaris

Els mitjans necessaris per a la implementació d'aquesta actuació són:

- Modificació de l'Ordenança Fiscal, incorporant les bonificacions fiscals per aquells usuaris que participen correctament en els esquemes de recollida selectiva.
- Dissenyar una aplicació per a dispositius mòbils.
- Col·locació d'adhesius/xips QR o NFC a tots els contenidors de residus de la via pública.
- Habilitar un servidor amb una base de dades per recopilar els registres efectuats pels ciutadans mitjançant els seus mòbils cada cop que llencen els seus residus.
- L'ens local s'ha de dotar amb els recursos humans necessaris, bàsicament inspectors, amb l'objectiu que aquests puguin visitar les llars del municipi en cas que sigui necessari, així com desenvolupar el sistema de bonificació complementari per aquells ciutadans que no disposen de dispositius intel·ligents.

- Es recomana realitzar una campanya de comunicació per donar a conèixer la iniciativa, la qual pot requerir de mitjans tècnics i materials (flyers, fulletons, etc.).

Beneficis i resultats potencials

Les bonificacions ambientals representen un incentiu pels ciutadans a adoptar bones pràctiques en l'àmbit dels residus, fet que s'hauria de traduir en un augment dels nivells de recollida selectiva.

Amenaces

Baixa participació.

Costos

Els costos associats a la implementació d'aquesta actuació són:

- El cost de modificació de l'Ordenança Fiscal, introduint el text relatiu a la incorporació de les bonificacions fiscals, així com el text relatiu a la possibilitat que l'ens local realitzi inspeccions in-situ a les llars és menyspreable.
- El cost de dissenyar una aplicació per a dispositius mòbils pot oscil·lar entre 4.000 - 6.000€.
- El cost d'un adhesiu QR és de 0,1 €/unitat, mentre que el cost d'un xip NFC oscil·la entre 1,5 - 1,75 €/unitat.
- El cost associat al servidor i a la base de dades.
- Els costos associats a les inspeccions són de 8 - 10 €/inspecció.
- El cost associat a la campanya serà variable en funció de com es defineixi la mateixa.

Fonts de finançament

Aquesta actuació s'hauria de finançar a través de fonts propis de l'Ajuntament. No obstant això, cal destacar que en el cas d'assolir millors resultats de recollida selectiva i,

conseqüentment reduir la quantitat de fracció resta, es podria millorar el finançament en l'àmbit dels residus gràcies al retorn del cànon de l'Agència de Residus de Catalunya i dels Sistemes Integrats de Gestió (Ecoembes i Ecovidrio), diners que s'haurien de destinar a les bonificacions.

Indicador de seguiment

- Nombre anual de bonificacions concedides (unitats: nombre de bonificacions).
- Import de les bonificacions concedides per família (unitat: €/llar).

Municipis on s'ha implementat l'actuació

Aquesta actuació s'ha implementat, a través d'una prova pilot, als municipis que pertanyen a la Mancomunitat d'Escombraries de l'Urgellet.

Bibliografia d'interès

- Les taxes d'escombraries a Catalunya. Agència de Residus de Catalunya, 2011.

